Öppetus

kuida neile peab appi tõtma, kes nenda häddasse sattunud, et, kui warmalt abbi ei sa, surma luggu käes.

1) Peab warsi Arstile ehk Tohtrile, kes keige liggem, sedda sündind önnetust teäda andma, sest et Tohter teab parreminne kui mu rahwas, mis siis tehha.

2) Surma häddasse sattunnd innimesse liggi ei pea rahwas mitte hulgaliste tungima, waid peab tedda, ni pea kui woimalik, ommeti ikka targa holega, sinna paika kandma, kus wähhema rahwast on, ja se jures ikka murret piddama, et innimesse pea saaks üllewale hoitud.

3) Kui rahwas wõtwad, ni kui Risti innimesse kohhus, häddalisele appi tõtta, siis seks nelli innimest on küllalt; teisi peab ärra sadetama, et nemmad tülliks ei olle.

4) Kunni Tohter jouab tulla, peab sedda öppetust mõda teggema, mis nüüd tulleb õõlda; siiski hoolsaste, ja mitte ülle wägga ruttes.

I. Kuida neid aidata, kes wette langend.

1) Pärrast sedda, et wette langend innimest sure holega on weest wälja kommatud, et se jures äkkise ruttoga temmale hädda ei tehta, ei tohhi tedda koggoniste mitte wadi peal weretada, egga kätte peal, egga linna peal kigutada, egga pead alla piddi põõrda, sest et se keik wägga suurt kahjo ähwärdab; waid peab ükshes innimesse pead wähhe kõrgemale hoidma, silmad, su ja ninna sullega ehk öllisse kastetud willase riega muddast ja illast ja tattist puhhustama, se järrele tedda liggema honesse, soja tuppa kandma, nenda et pead hoitakse ülles piddi ja silmad ei kaeta mitte kinni.

2) Märjad rided peab temma ümbert ärra wõtma, ja ihho sojendetud kuiwa rättikutte, ehk weel parreminne willase riega hõeruma; siis tulleb kest tuppa asset walmistada, linnad sojendada ja innimest parrema külje peal sängi heita; agga peab nenda seädma et pea ja rindade al asse kõrgem on, kui kõhhu al.

3) Kui innimesse kõht on weest paisennd, siis peab tedda ellaste hõeruma ja alt ülles piddi riñna pole trikima.

4) Katta ihho waebaga ja hõeru tedda üllesültsa sojendetud willase riega, agga käe labba ja jalla talla harjadega. Külje alla ja jalgade wahhele panne krussi ehk mis weel parrem poiesi, kus kewa wet sees ja mis hästi kinni pandud, et wessi